

indsamlinger etc., men vi får ikke nogen grundig forklaring på det gevaldige paradoks, at i en periode, hvor ulykkerne væltede ind over landet – udenrigspolitiske katastrofer, indenrigske opløsningstendenser og økonomisk nedtur – blomstrede talenterne og kreativiteten i kunsten og arkitekturen som aldrig før. Det er, som om arkitektur- og kunsth-

strikere ikke rigtigt får knyttet an til *historien* – ligesom historikerne modsat heller ikke får knyttet ordentligt an til kunsten og arkitekturen. Tør man foreslå lidt tværfaglighed? På trods af denne lille bemærkning anbefales denne bog varmt. En meget flot bog til en billig pris.

Jens Morten Jessen

HÅNDBØGER OG HJÆLPEVIDENSKABER

Henrik Lerdam: *Danske middelalderforskere – en oversigt*. (Museum Tusulanums Forlag, 1998). 162 s., 166 kr.

Denne nyttige oversigt er udsendt som en tidlig udløber af det af Statens Humanistiske Forskningsråd iværksatte netværk »Danmark og Europa i Senmiddelalderen«. Daværende ph.d.-studerende Henrik Lerdam har stået for arbejdet som en del af den arbejdsydelse, der er knyttet til de fleste ph.d.-stipendier, og Institut for Historie ved Københavns Universitet fortjener tak for denne konstruktive brug af Lerdams arbejdstimer.

De enkelte forskere præsenteres med navn, stilling, akademisk grad og fødselsår. Dertil kommer en række praktiske oplysninger, der går på, hvor man kan få fat i vedkommende. Herefter følger oplysninger om interesse- og forskningsområder, publikationer (højst 10 stk.) og faglige tillidshverv og andre aktiviteter. I alt præsenteres det – for denne anmelder – forbløffende høje antal af 320 danske forskere, der arbejder med middelalderen.

Fortegnelsen bygger på folks egne oplysninger, og man må sige, at for nogle har præcisionen været den fremher-

skende dyd, for andre beskedenheden. Det giver selvsagt lidt slinger i valsen. Ikke alle har været med, og man havde gerne været oplyst om hvor mange og hvorfor.

Netværkets projektansvarlige, Per Ingeman, oplyser i sit forord, at forbilledet har været den »i lang tid meget nyttige fortegnelse over danske historikere, *Danske historikere 1965*«. Denne nye oversigt kunne da passende danne forbillede for lignende stater over historikere, der arbejder med andre perioder. Man tør knap tænke på, hvor mange det måtte dreje sig om.

Søren Bitsch Christensen

Erik Gøbel og Knut Sprauten: *Kommenteret bibliografi til dansk-norsk historie 1536-1814 især vedrørende centraladministrationen*. (Rigsarkivet, København og Riksarkivet, Oslo, 1997). 282 s., 200 kr.

Administrationshistorien har i snart nogle år efterhånden været skarpt aftegnet i det danske rigsarkivs forskningsprofil. Forholdene vedrørende arkivalier fra dobbeltmonarkiets administration har også været i fokus i mange år, men har nu fundet en holdbar løsning, nedfældet i arkivaftalen fra 1991 om depo-

nering af en stor mængde arkivalier i det norske rigsarkiv. Denne bibliografi er en del af aftalen og er blandt andet tænkt som støtte for fornyede administrationshistoriske studier om fællestiden. Men der er også tænkt på andre brugere; professionelle og den interesserede almenhed er nævnt.

Arkivar i det danske rigsarkiv Erik Gøbel er mand for bibliografiens tilrettelæggelse, systematik og dens danske titler. Afdelingsarkivar i det norske rigsarkiv Knut Sprauten har leveret de norske titler.

I alt er medtaget ca. 1500 danske titler og 800 norske, de danske titler frem til begyndelsen af 1993 og for Norges vedkommende til og med 1995. Den største gruppe vedrører centraladministrationens enkelte institutioner (27%), derefter følger centraladministrationen med 22%, arkivvæsen og kildeudgaver med 16% og »generelt« med 15%. Systematikken er lagt efter hovedgrupperne »generelt«, politiske forhold, centraladministrationen, centraladministrationens enkelte institutioner, lokaladministrationen, biografier og arkivvæsen. Der er ikke færre end 80 undergrupper, og langt størsteparten heraf findes i hovedafsnittet om centraladministrationen, og det skal nok vise sig som en stor hjælp for brugerne, at disse er arrangeret på samme måde som i de to rigsarkivers overordnede guider.

Bibliografien er ikke fuldstændig, og *Bibliografi til dansk-norsk fellestid 1380-1814*, der udkom i 1988, medtager således dobbelt så mange titler om denne periode. Derimod er den kommenteret, hvilket dels indebærer, at den afsluttes af en forskningsoversigt på 45 sider, dels at der er tilføjet en række kommentarer til – nogle af – de medtagne titler. For eksempel får man at vide, at J. Boisen Schmidts *Studier over statshusholdningen i kong Frederik IV's tid 1699-1730* er »stærkt kritisabel«. Vægtningen

af det administrationshistoriske medfører, at der kun opregnes 16 titler om socialvæsen. Sådanne underbalancer vejes dog op af de mange oplysninger om bibliografier og generelle hjælpemidler. Derimod lades man lidt i stikken af det manglende register, idet titlerne som hovedregel kun er medtaget ét sted.

Alt i alt er der dog tale om et omfattende og rosværdigt arbejde. I sammenhængen skal det nævnes, at der arbejdes på at udgive en registratur over Norgesrelevante arkivalier i det danske rigsarkiv. Mens vi venter på den, kan man glæde sig over den færdige fortegnelse over de arkivalier, der ifølge arkivaftalen er flyttet til Norge, men forinden blev mikrofilmet, således at filmene er tilgængelige på Rigsarkivet i København. Samme sted findes fortegnelsen også.

Sammenholdt med udgivelsen af firebindsværket *Danmark-Norge 1380-1814* tjener disse bestræbelser til at højne interessen og forskningen i dobbeltmonarkiets historie.

Søren Bitsch Christensen

Dansk lokalbibliografi. Vejledning.
(Dansk BiblioteksCenter as, 1998).
120 s., 368 kr.

Dansk Lokalbibliografisk Udvalg er Dansk BiblioteksCenters arbejdsudvalg for lokalbibliografi, og dets medlemmer er bibliotekarer og historikere. Det fortsætter det arbejde, der blev begyndt i 1969 under Projektet Dansk lokalbibliografi. Udvalgets arbejde består i at holde løbende øje med den lokalbibliografiske situation for at kunne rådgive Dansk BiblioteksCenter, og ikke mindst står udvalget bag denne publikation om vejledning i udarbejdelsen af lokalbibliografier. Udvalgets opgave er nemlig blandt andet at virke som iværksætter af lokalbibliografier i de amter, hvor disse endnu ikke er udarbejdede, at anbefale standarder og arbejdsmetoder til lokal-